

ผลกระทบของปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อการเข้ารับ
การบำบัดรักษาของผู้ป่วยยาเสพติดในศูนย์บำบัดรักษาพยาบาลภาคใต้

นุรินยา แหละหมัด
อ้อมเดือน บุญญามณี
ดารารัตน์ สาธรพันธ์
วราลักษณ์ วงศราวิทย์
สยาม มุสิกะไชย

กลุ่มภารกิจบริการวิชาการ ศูนย์บำบัดรักษาพยาบาลสงขลา
กรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข

ชื่องานวิจัย ผลกระทบของปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อการเข้ารับการบำบัดรักษาของผู้ป่วยยาเสพติดในศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดภาคใต้

ผู้ศึกษา

1. นางนุรินยา แหละหมัด
2. นางดารารัตน์ สาธรพันธ์
3. นางสาวอ้อมเดือน บุญญามณี
4. นางวราลักษณ์ วงศราวิทย์
5. นายสยาม มุสิกะไชย

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงบรรยายนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบของปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อการเข้ารับการบำบัดรักษาของผู้ป่วยยาเสพติดในศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดภาคใต้ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ป่วยยาเสพติดที่มารับบริการในศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดสงขลา และศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดปัตตานี ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดปัตตานี ยะลา และนราธิวาส เก็บข้อมูลระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนกรกฎาคม 2553 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้หลักการของเคิร์ก (Kirk, 1995) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 66 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบประเมินผลกระทบของปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อการเข้ารับการบำบัดรักษาของผู้ป่วยยาเสพติด แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับผลกระทบของปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อการเข้ารับการบำบัดรักษาของผู้ป่วยยาเสพติด ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน และหาความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficients) มีค่าความเที่ยงทั้งฉบับ 0.93 ทั้งนี้ ได้เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 66 ราย โดย 15 ราย ได้รับการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามด้วยความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนข้อมูลจากการสัมภาษณ์วิเคราะห์ โดยการจัดกลุ่มข้อมูลตามประเด็นปัญหาระบบบริการสุขภาพ การดำรงชีวิตของผู้ป่วยยาเสพติด และ ปัญหาสุขภาพ

ผลการวิจัยพบว่า ผลกระทบของปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อการเข้ารับการบำบัดรักษาของผู้ป่วยยาเสพติด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.57$, $SD. = 0.59$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านระบบบริการสุขภาพอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.73$, $SD. = 0.64$) ด้านการ

ดำรงชีวิตของผู้ป่วยยาเสพติดอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.64$, $SD. = 0.66$) และด้านปัญหาสุขภาพอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.22$, $SD. = 0.70$) นอกจากนี้ยังพบว่า ผู้ป่วยยาเสพติดประสบปัญหาการดำเนินชีวิตประจำวัน ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสะดวก ในการเข้ารับการรักษาพยาบาล ผู้ป่วยต้องปรับตัวและการดำเนินชีวิตให้สอดคล้องกับปัญหาความไม่สงบที่เกิดขึ้น ผลการวิจัยครั้งนี้ช่วยให้บุคลากรที่ปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการบำบัดรักษาผู้ป่วยยาเสพติดในพื้นที่ วางแผนและพัฒนาการดำเนินงานการบำบัดรักษาให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป

The descriptive study aimed to study aspects of current situations in drug

addiction treatment on receiving treatment of drug addicts in southern drug dependence treatment centers. Based on Kirk, (1995) principle, every six subjects were proportionally selected from drug addicted patients in Songkhla and Pattani Southern Drug Dependence Treatment Centers from July to July 2019. Subjects were residence in Patani, Yala and Narathiwat Province. The questionnaire developed by researcher consisted of three parts: 1) General data form, 2) the impact of drug addiction on southern communities, and 3) semi-structured interview regarding the impact of drug addiction in three southernmost provinces on receiving treatment of drug addicted patients. Content validity of the questionnaire was established by drug experts and reliability was tested using Cronbach's alpha coefficients with overall value of 0.91. General data and the impact of drug addiction were analyzed using frequency, percentage, mean and standard deviation. Semi-structured interview were analyzed using content analysis.

The study showed that the impact of drug addiction in southernmost provinces on receiving treatment of drug addicted patients was at moderate level. Considering each part of impact, it was found that health service system impact ($\bar{X} = 2.73$, $SD. = 0.61$), lifestyle of drug addicted patients impact ($\bar{X} = 2.64$, $SD. = 0.66$) were at moderate level. Health impact ($\bar{X} = 2.22$, $SD. = 0.70$) was at a low level. Furthermore, it was found that drug addicted patients faced with difficulties in receiving health services and had to adapt themselves from the situation of current. These findings would help health care staff in drug addiction area to plan and improve their services to suit the changing lifestyle of patients.

Impacts of Unrest Situation in Three Southernmost Provinces on Receiving Treatment of Drug Addicts in Southern Drug Dependence Treatment Centers

ABSTRACT

The descriptive study aimed to study Impacts of unrest situation in three southernmost provinces on receiving treatment of drug addicts in southern drug dependence treatment centers. Based on Kirk, (1995) principle, sixty six subjects were purposively selected from drug addicted patients in Songkhla and Pattani Southern Drug Dependence Treatment Centers during May to July 2010. Subjects were residence in Pattani, Yala and Narathiwat Province. The instrument, developed by researchers consisted of three parts : 1) General data form, 2) the impact of three province in southern questionnaire, and 3) a semi-structured interview regarding the impact of unrest situations in three southernmost provinces on receiving treatment of drug addicted patients. Content validity of the questionnaire was examined by three experts and reliability was tested using Cronbach's alpha coefficients with overall value of 0.93. General data and the impact of unrest situation were analyzed using frequency, percentage, mean and standard deviation. Information from in-depth interview were analyzed using content analysis.

The study showed that the impact of unrest situation in southernmost provinces on receiving treatment of drug addicted patients was at a moderate level. Considering each part of impacts, it was found that health service system impact ($\bar{X} = 2.73$, $SD. = 0.64$), lifestyle of drug addicted patients impact ($\bar{X} = 2.64$, $SD. = 0.66$) were at moderate level. Health impact ($\bar{X} = 2.22$, $SD. = 0.70$) was at a low level. Furthermore, it was found that drug addicted patients faced with problems in accessing health services and had to adapt themselves from the situation of unrest. These findings could help health care team in drug addiction area to plan and improve their treatment to serve the changing lifestyles of patients.

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่องนี้สำเร็จด้วยดีด้วยความตั้งใจและความพยายามของผู้วิจัยและความกรุณา การช่วยเหลือ เป็นอย่างยิ่งจาก รศ.ถนอมศรี อินทนนท์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ ชี้แนะแนวทาง ถ่ายทอดความรู้ เสนอแนะ ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ ตลอดจนตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง ต่างๆ ของงานวิจัย และยังให้ความรัก ความสนใจ เอาใจใส่คณะผู้วิจัยอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งคอยสนับสนุนให้กำลังใจและเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ให้ตลอดจนเสร็จสิ้นการวิจัยและขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญได้แก่ นพ.ธนรัตน์ พุทธชาติ นายอนุพงศ์ จันทร์ จูหาและนางมณฑาทิพย์ บุญมณี ที่ได้ตรวจเครื่องมือและให้คำแนะนำปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือวิจัยเป็น อย่างดี

ขอขอบคุณผู้อำนวยการศูนย์บำบัดรักษายาเสพติดสงขลาและผู้อำนวยการศูนย์บำบัดรักษา ยาเสพติดปัตตานี ที่อนุญาตให้ดำเนินการทำวิจัย ขอขอบคุณบุคลากรทางการพยาบาลทุกท่าน ที่ให้ความ ร่วมมือและอำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้อย่างยิ่ง และขอขอบคุณผู้ป่วยทุกท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือและเสียสละเวลาในการให้ข้อมูล ตอบแบบสอบถาม และให้การสัมภาษณ์รวมถึงให้ ข้อเสนอแนะที่มีค่าอย่างยิ่ง สำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ทำให้วิจัยเรื่องนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี

คณะผู้วิจัยหวังว่า การวิจัยเรื่องนี้จะมีส่วนช่วยกับผู้ป่วยปฏิบัติงานในศูนย์บำบัดรักษา ยาเสพติดสงขลาและหน่วยงานที่ดูแลผู้ป่วยยาเสพติดในการนำผลการวิจัยไปใช้ในการพัฒนางาน บริการผู้ป่วยยาเสพติดและการแก้ไขปัญหายาเสพติดได้อย่างเหมาะสมและเป็นพื้นฐานในการ ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการดูแลผู้ป่วยยาเสพติดต่อไป

คณะผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	(2)
Abstract.....	(4)
กิตติกรรมประกาศ.....	(5)
สารบัญ.....	(6)
รายการตาราง.....	(8)
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของ โครงการวิจัย.....	2
คำถามการวิจัย.....	3
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์.....	4
ขอบเขตการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
สถานการณ์ความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้.....	6
ผลกระทบของปัญหาความไม่สงบต่อผู้ใช้อาเสพติด.....	10
การบำบัดรักษาผู้ป่วยยาเสพติด.....	17
ศูนย์บำบัดรักษา ยาเสพติดสงขลาและปัตตานี.....	20
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	24
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	24
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	25
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	26
การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง.....	27
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	27
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	28

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4 ผลการวิจัยและอภิปรายผล.....	29
ผลการวิจัย.....	29
อภิปรายผล.....	42
5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	52
สรุปผลการวิจัย.....	52
ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้.....	53
ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป.....	54
บรรณานุกรม.....	56
ภาคผนวก.....	61
ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	62
ข รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	68
ค เอกสารแนะนำสำหรับอาสาสมัคร.....	69
ง ประวัติผู้วิจัย.....	72

รายการตาราง

ตาราง	หน้า
1. จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล.....	29
2. จำนวนร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน จำแนกตามข้อมูลการใช้ยาเสพติด และเข้ารับการบำบัดรักษา.....	32
3. ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับผลกระทบของปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อการเข้ารับการบำบัดรักษาของผู้ป่วยยาเสพติด รวมทุกด้าน.....	34
4. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของผลกระทบปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อการเข้ารับการบำบัดรักษาของผู้ป่วยยาเสพติด ด้านปัญหาสุขภาพ.....	35
5. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลกระทบปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อการเข้ารับการบำบัดรักษาของผู้ป่วยยาเสพติด ด้านการจัดบริการสุขภาพ...	38
6. ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับผลกระทบปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ต่อการเข้ารับการบำบัดรักษาของผู้ป่วยยาเสพติด ด้านการดำรงชีวิตของผู้ใช้ยาเสพติด.....	40